

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
(протокол №04 від 17.02.2025)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ліцею №13 «Авіор»
Віктор ШИЯН
(наказ №19 від 17.02.2025)

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання і протидію насильству
та жорсткому поведженню з дітьми
у Кременчуцькому ліцеї №13 «Авіор»
Кременчуцької міської ради Кременчуцького району
Полтавської області

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорсткого поведження у Кременчуцькому ліцеї №13 «Авіор» Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області.

1.2. Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорсткого поведження з дітьми», постановами Кабінету Міністрів України, наказами та іншими нормативно-правовими документами Міністерства освіти і науки України, розпорядженнями обласної військової адміністрації, рішеннями Кременчуцької міської ради, наказами Департаменту освіти і науки Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області, а також цим Положенням.

1.3. Основні терміни, використані в цьому Положенні:

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Жорстоке поводження з дитиною - будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, насильства за ознакою статі, булінгу (цькування), мобінгу (цькування), а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

Булінг (цькування) - психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

Колектив - група з двох або більше осіб, які об'єднані (організовані) відповідно до законодавства з метою здобуття освіти, тренування, творчості, оздоровлення, відпочинку, лікування тощо та не перебувають між собою у трудових відносинах.

Домашнє насильство - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.

2. Основні завдання щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладах освіти:

- здійснення аналізу безпеки (фізичної, психологічної, інформаційної) освітнього середовища у закладі освіти:

- ознайомлення учасників освітнього процесу (здобувачів освіти, батьків, працівників) з Правилами внутрішнього розпорядку;

- вироблення офіційної позиції закладу освіти щодо усіх форм насильства та жорстокого поводження, інформування про неї всіх учасників освітнього процесу;

- визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та підтримки в закладі освіти безпечного освітнього середовища;

- проведення інструктажів для всіх працівників закладу освіти;

- забезпечення відкритого доступу на веб-сайті закладу освіти до публічної інформації та документів, зокрема: правил поведінки здобувача

освіти в закладі освіти; положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми в закладі освіти.

2.1. Директор ліцею:

- призначає уповноважену особу, яка організовує початкове та періодичне інформування, інструктаж для всіх працівників закладу про захист дітей від усіх форм насильства та жорстокого поведження, експлуатації та найгірших форм дитячої праці з фіксацією у відповідних журналах;

- забезпечує створення у закладі освіти безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища;

- затверджує положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми в закладі освіти з урахуванням Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми та Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми, затверджених Кабінетом Міністрів України; забезпечує його оприлюднення на веб-сайті закладу, обов'язкове ознайомлення з ним працівників закладу та здійснює контроль за його виконанням;

- розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поведження з дитиною в закладі освіти протягом однієї доби з моменту надходження та у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поведження невідкладно повідомляє про це батьків, інших законних представників дитини, а також письмово повідомляє уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей;

- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поведження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поведження, відповідної програми для таких осіб.

2.2. Психологічна служба:

- забезпечує виконання заходів з надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили насильство або жорстоке поведження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поведження;

- здійснює просвітницьку діяльність з учасниками освітнього процесу щодо унеможливлення насильства, жорстокого поведження з дітьми, дискримінації за будь-якими ознаками, приниження честі та гідності, формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки.

2.3. Педагогічні та інші працівники закладу освіти:

- беруть участь у забезпеченні та розвитку безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища;

- забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та

іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною: вживають невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною; за потреби надають домедичну допомогу, викликають бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звертаються до органів Національної поліції України;

- повідомляють керівника закладу освіти та принаймні одного з батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження;

- у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти - невідкладно повідомляють про це засновника закладу освіти та/або уповноважений ним орган (департамент освіти).

3. Права та обов'язки учасників освітнього процесу.

3.1. Здобувачі освіти мають право на:

- безпечне, здорове та інклюзивне чи спеціальне освітнє середовище;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- проходження відповідної програми для осіб, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження.

3.2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку ліцею;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти насильства або жорстокого поводження з дітьми, а також стосовно інших учасників освітнього процесу.

3.3. Батьки здобувачів освіти мають право:

- захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси здобувачів освіти;
- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є), результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності;

- подавати керівнику закладу освіти (у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти - засновнику закладу освіти та/або уповноваженому ним органу (особі) усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, а також стосовно інших учасників освітнього процесу, вимагати невідкладного (протягом однієї доби з моменту надходження) реагування на такі випадки.

3.4. Батьки здобувачів освіти зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;

- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за наявності);

- сприяти створенню та розвитку в закладі освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища.

4. Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування)

4.1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 п.4 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

4.2. Неповідомлення директором закладу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

5. Взаємодія з установами, які здійснюють заходи у сфері запобігання та захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження з дітьми

5.1. Кременчуцький ліцей №13 «Авіор» Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області в питаннях захисту прав дітей та унеможливлення жорстокого поводження з ними взаємодіє з органами Національної поліції, територіальними органами ДСНС та підпорядкованими

їм підрозділами, фахівцями із соціальної роботи/надавачами соціальних послуг, закладами охорони здоров'я, соціального захисту населення, Кременчуцьким місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги, спеціалізовані службами підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства (передусім мобільними бригадами соціально-психологічної допомоги, спеціальними гарячими лініями та телефонами довіри), неурядовими та благодійними організаціями тощо.

5.2. Координацію діяльності щодо виявлення та захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі внаслідок загрози їхньому життю чи здоров'ю, жорстокого поводження здійснюють служби у справах дітей Автозаводської та Крюківської районних адміністрацій.

5.3. Виконання Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, після затвердження її Кабінетом Міністрів України, забезпечують фахівці, які пройшли відповідне навчання.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у Кременчуцькому ліцеї №13 «Авіор» Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області затверджується наказом керівника закладу і є обов'язковим до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

6.2. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з Положенням про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у Кременчуцькому ліцеї №13 «Авіор» Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області.

6.3. В разі потреби це Положення може бути переглянуте, змінене та доповнене.